

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

Komunitate Zientifiko Euskalduna. **Azterketa historikoa eta bibliometrikoa**

Doktorego-tesiaren defentsa

Karmele Artetxe Sanchez
doktoregaia

Mikel X. Aizpuru Murua
Xabier Isasi Balanzategi
zuzendariak

Aurkezpenaren egitura

1. Gaiaren aukeraketa
2. Helburuak
3. Metodologia eta iturriak
4. Lanaren egitura
5. Ondorioak eta eztabaidarako gaiak

Aurkezpenaren egitura

1. Gaiaren aukeraketa
2. Helburuak
3. Metodologia eta iturriak
4. Lanaren egitura
5. Ondorioak eta eztabaidarako gaiak

Abiapuntuko proiektua

- Azterketa bibliometrikoa
- Ikerketa historikoa
- Deskribapen soziologikoa
 - Galde-sorta
 - Elkarrizketak

Aurkezpenaren egitura

1. Gaiaren aukeraketa
- 2. Helburuak**
3. Metodologia eta iturriak
4. Lanaren egitura
5. Ondorioak eta eztabaidarako gaiak

2. Helburuak

- Komunitate Zientifiko Euskalduna (EKZ) ezagutu eta aztertzea
- EKZaren sorrera eta bilakaera historikoa azaltzea
- EKZaren neurria deskribatzea (kideak, produkzioa, azpiegitura...)

azpiegitura

unibertsitate, ikerketa
zentro, elkarte...

produkzioa

komunitate zientifiko

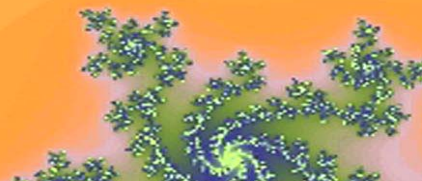
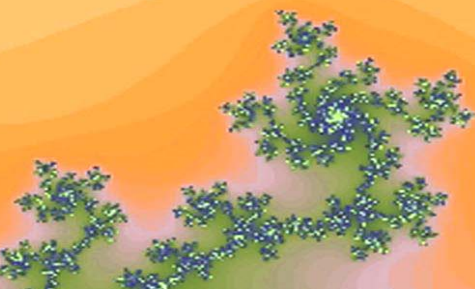
zientzia eta jakintza

aditu, irakasle, ikertzaile, profesional ...

antolaketa moldeak

komunikazio
zientifikoa

harremanak

Aurkezpenaren egitura

1. Gaiaren aukeraketa
2. Helburuak
3. **Metodologia eta iturriak**
4. Lanaren egitura
5. Ondorioak eta eztabaidarako gaiak

BILAKETAK

EGILEAK

- [Izena](#)
- [Gai-sarrerak](#)
- [SHU](#)
- [Egile guztiak](#)

PRODUKTUAK

- [Izenburua](#)
- [Produktu-mota](#)
- [Gai-sarrerak](#)
- [SHU](#)
- [UEUko Sailak](#)
- [Fakultateak](#)
- [Erakundeak](#)

BILAKETA AURRERATUA

IIIFORMAZIOA:

- [UEUko sailak](#)
- [Erakundeak](#)
- [Fakultateak](#)

ESTEKA

DEINTSA GELA

EUSKAL KOMUNITATE ZIENTIFIKOAREN DATU-BASEA
THE DATA BASE OF THE BASQUE SCIENTIFIC COMMUNITY
BASE DE DATOS DE LA COMUNIDAD CIENTIFICA VASCA
BASE DE DONNÉES DE LA COMMUNAUTÉ SCIENTIFIQUE BASQUE

Babeslea:

Bizkaiko Foru Aldundia
Diputación Foral de Bizkaia

Laguntzaileak:

Aurkezpenaren egitura

1. Gaiaren aukeraketa
2. Helburuak
3. Metodologia eta iturriak
4. Lanaren egitura
5. Ondorioak eta eztabaidarako gaiak

4. Lanaren egitura

I. Liburukia

1-5. Kapituluak (ikerketa historikoa)

II. Liburukia

6. Kapituluak (azterketa bibliometrikoa)

Ondorioak eta eztabaidarako gaiak

Bibliografia

Eranskinak

Atal historikoa: interesguneak

- Goi mailako kultur erakundeak
- Euskaldunen proiektu eta topaguneak (adb. ekitaldiak, jardunaldiak, biltzarrak...)
- Euskarazko goi mailako produkzio idatzia (aldizkariak eta liburuak).

Atal historikoa

1. kap.: gerraurrea (1936 arte)
2. kap.: lehen gerraostea (1940-53)
3. kap.: hizkuntza estandarraren bidean (1954-68)
4. kap.: unibertsitatera bidean (1969-78)
5. kap.: komunitatearen hedatzea

Aurkezpenaren egitura

1. Gaiaren aukeraketa
2. Helburuak
3. Metodologia eta iturriak
4. Lanaren egitura
5. Ondorioak eta eztabaidarako gaiak

Euskararen erabilera goi mailan

1. Euskara tresna

- Hiztunaren lehenestea

2. Euskara helburu

3. Euskara objektu

AREZENDACO
DOTRINA CHRIS-
TIANA USCAR AS.

APECEC, ETA LEITCEN
daquitenece eracusteco, eta expli-
catceco uscaldun puro leitcen cita-
quitenei; aiec aitus, eta
memorias icasteco.

EGUIVIO JESUSEN COMPA-
ñiaco Erreligioso Erretore Misio-
nario, Theologia Moraleco Maistrer,
Erreguteren Predicadore, eta Es-
pañaco Erreinararen Alargu-
naren Confessore

FRANCISCO ELIZALDEC.

Uste

1735-

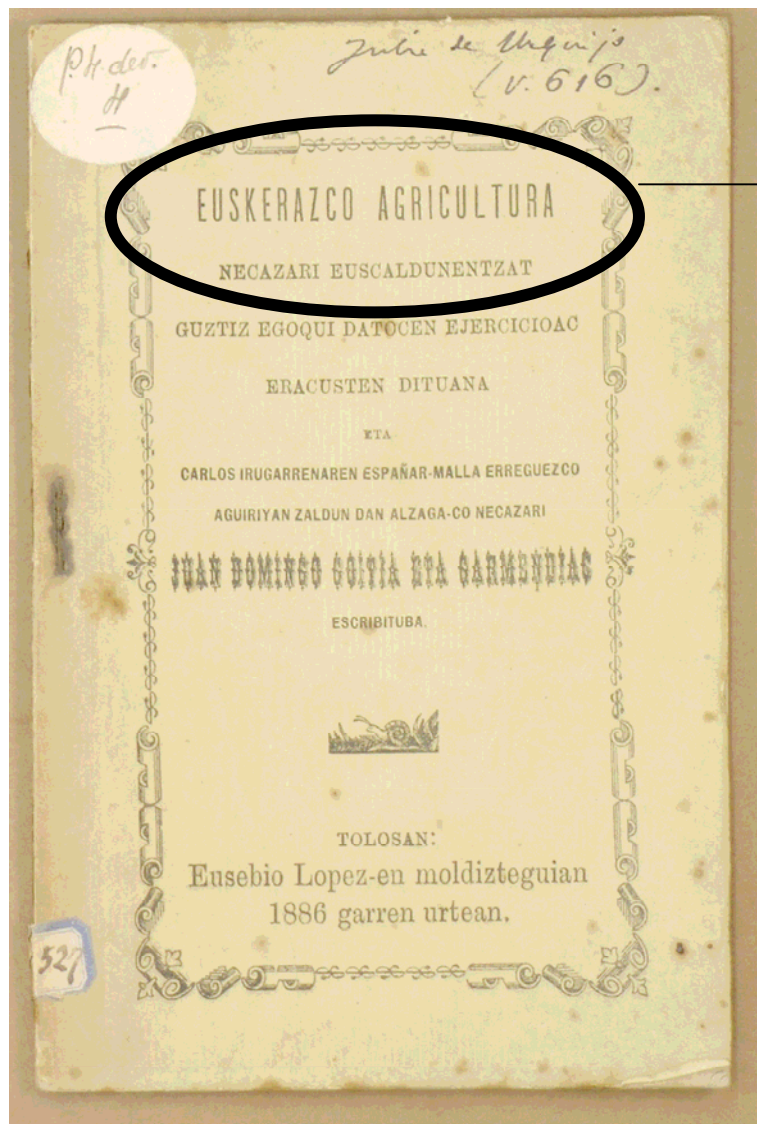
Confesu Errealaren, eta Orđina-
rioaren licenciarequi.

Iruñan: Alfonso Burguete Alargu-
naren Echean.
Eta saltenda Hospital Generaitean.

1735

“Apezendaco dotrina
christiana uscaras:
apecec, eta leitcen
daquitenece eracusteco,
eta explicatceco
uscaldun puro leitcen
estaquitenei; aiec aitus,
eta memorias icasteco”

1886

→ **Euskerazco agricultura**
Necazari euscaldunentza

Euskararen erabilera goi mailan

1. Euskara tresna

2. Euskara helburu

- Hizkuntza prestatzeko eta normalizatzekeo proiektuak

3. Euskara objektu

1917

Izen-piġo au argitara yaurtitzen det aizkide askoren onuz. Euzkeltzaleak atsegiñez aġtzen ba-dute, beste piġo batzuek dařayokete, bildu ditzakedan euzkel-itzak, yakingai bakoitzak daskanez, euzkel-idazleei dakařzkiedala, ayen arloa nolarebait arintzeko, ta beařa zaigun euzkel-idaztiyasa gertutzeko. Euzkeldunik asko yakite-sail oroetan ikas-tunak ditugu; dakitena euzkeraz idazteko gairikan ez. Eřderaz orok dakiguna ikasi ta irakasi oi ditugu. Iñork iñoiz befi zerbait argitaldu nai ba-du, erderara yo, ta erderaz idatzi-beařez aurkitzen da: euzkel-itzak, of andik sakabana-
natuak, aren
tsuetarako bic
Okuġuetatik e
eder mamitsu
guziak azaltze
larik, Yainko
gure azi-ořa
bat, eta gure
tik nai izan d
deratu dute,
beti erabiliril
talita, erdoiz
yota oñordel
kingai askot
egon-afen, i
kintsuren ba
euzkeldun zi
argitaltzen n

“Izen-pillo au argitara yaurtitzen det aizkide askoren onuz (...) euzkel-idazleei [jakintsuei/adituei] dakarzkiedala, ayen arloa nolarebait arintzeko, ta bearra zaigun euzkel-idaztiyasa gertutzeko (...)”

Olabi de'tar Erainun S. 7.

GIZA-SOÑA

1923

Euzkadi

XI ARO 3.167 ZENBAKIA 1923 IRABOIAZ 17.1.23 URUTIKEMA TELEFONO 1.547 IDAZKUTZA APARTADO DE CORREOS 234

EGUNEKUA EUZKEREAK DA- NA DADIRAZOKE

Gai gatz bat euzkeraz

Aspaldijan, ilabete batzuk bai, daukogu onen iru ataleko idazlan bat, Donostiako euzkeltzale gorlagarria den Anab'rena. Gauz ipintze diru lehenko atala.

Ikusita daukagu Einsteinen doitar jakinaren ondoren barrietaraz, gaitzen dau Anab'k.

Batebatak esango dau, biarba, onelako lanak estirala egokijak eguneroiko izparringi batezako, irakurlerik asko ezer aitu barik geratzen diralako; bafia ori gorabera, pik ueste dot argitaltzia ondo daterretz, erakustiarren gure euzkerek balijo daua orrelako gauza jakindarrak adirazoteko be.

Aspaldiko urtietan yabilkus Unamunok, Baroja, ta euren atzian txalera ugaria, gaitzen lez dabilten, asko, esan ta etaten, gure gaitzera au etala besteako ez-jakien ondoren apurtek adirazoteko balio; ta orregatik laza bir dogu eta, beste etala ixango itaroteko elia, bein be ezin ixango dala adiruzo euzkeraz jakintza-gauzarik, gure ele onek zurrak gogortuta dauralako, biguntasunik, bijortasunik bape etaulako.

Orrelatuai aboa estaltzeko ondo dator Anab'rena lako lanak euzkeraz, ta eguneroiko izparringietan, ez euzkeraz, bafia bai noz-edo-bein, argitaldo bir auz, jakin dauen danak euzkeraz edozer adirazo leikela.

Unamunok eta orrelako egungo leuzkiguo, Anab'k idatzi daua etala ulertzen.

Lanak ez, etzabe ulertuko, bafia bai asko. Eta erantzungo dautzaz errei, Anab'k euzkeraz idatzi daua epaiferaz itarotiko baltze be, erdi-irakurlerik geyenak, "in alba" geldituko hitaketzala, eta biarba, Unamuno ta Baroja ta euzkeraz be bai. Onek be, zuzer? zenderazko dana auzten ele-daba ba? Jakintzi askotako ararunk espineraz errei idatzi arren, Unamunok eta Baroja'k eta zhar, ofiak ota ta burra bero atariko leuzker.

Bera, danak etabela uleritzen ezta errazra gauza bat txarret botitoko.

Dena-dala, or yuztuz Anab'Nen lan ori. Anab'k epaiferaz, jara ta eta ezer galdin. Bana baki bai balio geyuzo ixango dala, ori irakurri ta ulertuko dabensak.

Eta Anab'ri geure bostekua. Einsteinen gauza zallak euzkeraz ipinteko kementa ta trebetasuna euki dautlako.

KIRIKISO

Einstein'en ustariak

Batebatak esango dau, biarba, onelako lanak estirala egokijak eguneroiko izparringi batezako, irakurlerik asko ezer aitu barik geratzen diralako; bafia ori gorabera, pik ueste dot argitaltzia ondo daterretz, erakustiarren gure euzkerek balijo daua orrelako gauza jakindarrak adirazoteko be.

Galileo'ren esaria azaldu dezagun aurretik (1). Galileo'k dio: Igindar-arauak (leyes mecánicas) eraketaren (sistemaren) igi-egokerarekin zer ikusi ez dute, igitzea zuzenakakoa ta berdina danean.

Au uler-erraza dala argi ta garbi ikusi-

Euskal Esnalearen hitzaldi zikloa (1918-1928)

Antziñakoen artean, esku, azkazal ta ortzak, Bai arri ta arbastak, ziran guda izkillu aurrenak; Geroztikan, lenbizi sortzen dira su ta garrak, Ondoren burnizko ta burni-orizko izkillu indartsuak, Burnizkoak baño len agertzen dira burni-orizkoak.

Jakintsuak jakinai aundi bat dute gai ontan: gizona ze ludi-edesti-zatitan agertuba dan jakitea, ala irugarren goan ala laugarren goan.

Ogeitamar urte jarduka ontan igaro dira, ta orain ogeitamar urte jakintzak esaten zuena, ori bera gaur ere esaten du; gizona ez dala irugarren go zatikoa, laugarren goa baizik.

Askok ez dute aitortu nai, baña gizonaren lenengo aztarrenak garbi erakusten dute gizona zein ludi-edesti-zatikoa dan.

Zati ontakoak dira ere ugolde aundiyak, eta pizti ta abere ugaztunen izatasuna.

Aldi ayetan ugaztun asko zan. Batzuek leku beroko pizti ta abereak: *Elephas antiquus*, *Rinoceros merki*, ta beste asko. Otz-bustikoak ere bai: *Ursus spelaeus*, *Cervus*

megaceros eta abar. Baita ere otz-legorrekook: *Cervus tarandus* (*Reno*) elur-erbiya, orkatz eta beste olako asko.

Cervus megaceros

Pizti ta abere nastutze on digu? Europa-ludiyen iru egura izan zirala: eguraldi beroak, bustiak gero, ta otz-legorrek gizona eguraldi oyetara ego asieran belardi ugaritan egit

ITZALDIAK

Itzaldi oeh, EUSKAL-ESNALEA
erata atuan eta EUSKAL-ESNA
... - LEA' argitarata ditia - - -

DONOSTIA'N
MARTIN, MESA Y CA'AREN ETXEAN
1920

“Aldi ayetan ugaztun asko zan. Batzuek leku beroko pizti ta abereak: *Elephas antiquus*, *Rinoceros merki*, ta beste asko. Otz-bustikoak ere bai: *Ursus spelaeus*, *Cervus megaceros* eta abar. Baita ere otz-legorrekook: *Cervus tarandus* (*Renos*) elur-erbiya, orkatz eta beste olako asko”

Euskararen erabilera goi mailan

1. Euskara tresna

2. Euskara helburu

3. Euskara objektu

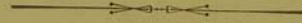
- Hizkuntzaren gaineko ikerkuntza

1907

REVUE INTERNATIONALE

DES

ÉTUDES BASQUES

ANNÉE 1907

PARIS
PAUL GEUTHNER, 68, RUE MAZARINE

1907

Gerraosteko lehen eragileak

- Jokin Zaitegi
(1950-1959)
- Federiko Krutwig
- Koldo Mitxelena
(1953)

Hizkuntzaren batasun prozesua: EKZren lehen trinkotzea

1956

1958

1959

1961

1963

1964

1968

Aldi bereko prozesuak ia ia

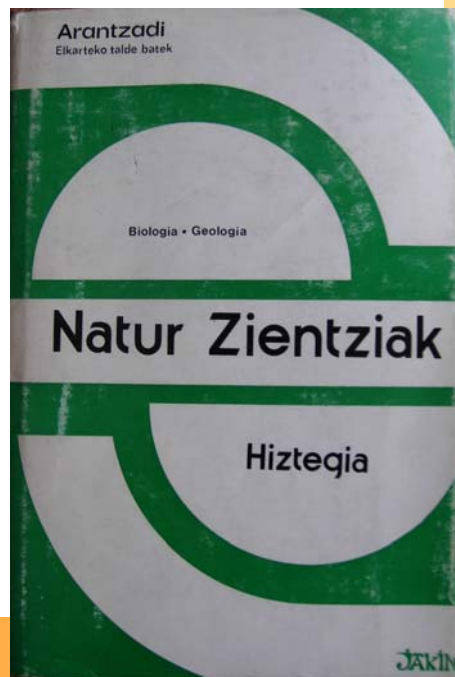
Hizkuntzaren batasuna

1970

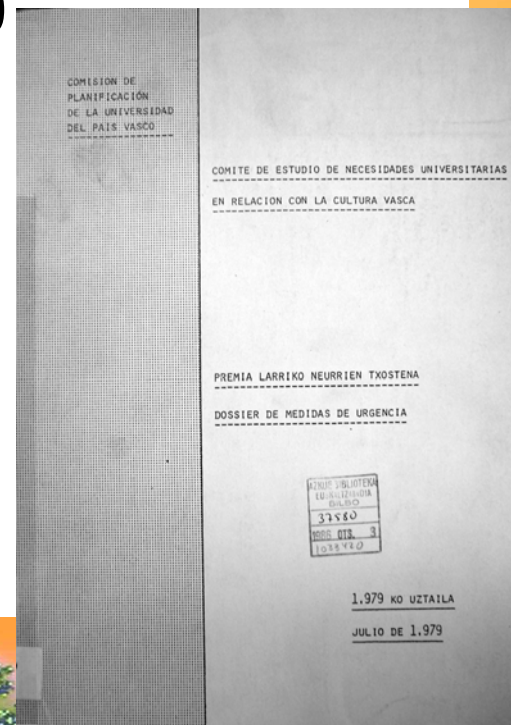
Hizkera espezializatua

1976

Erabileraren normalizazioa

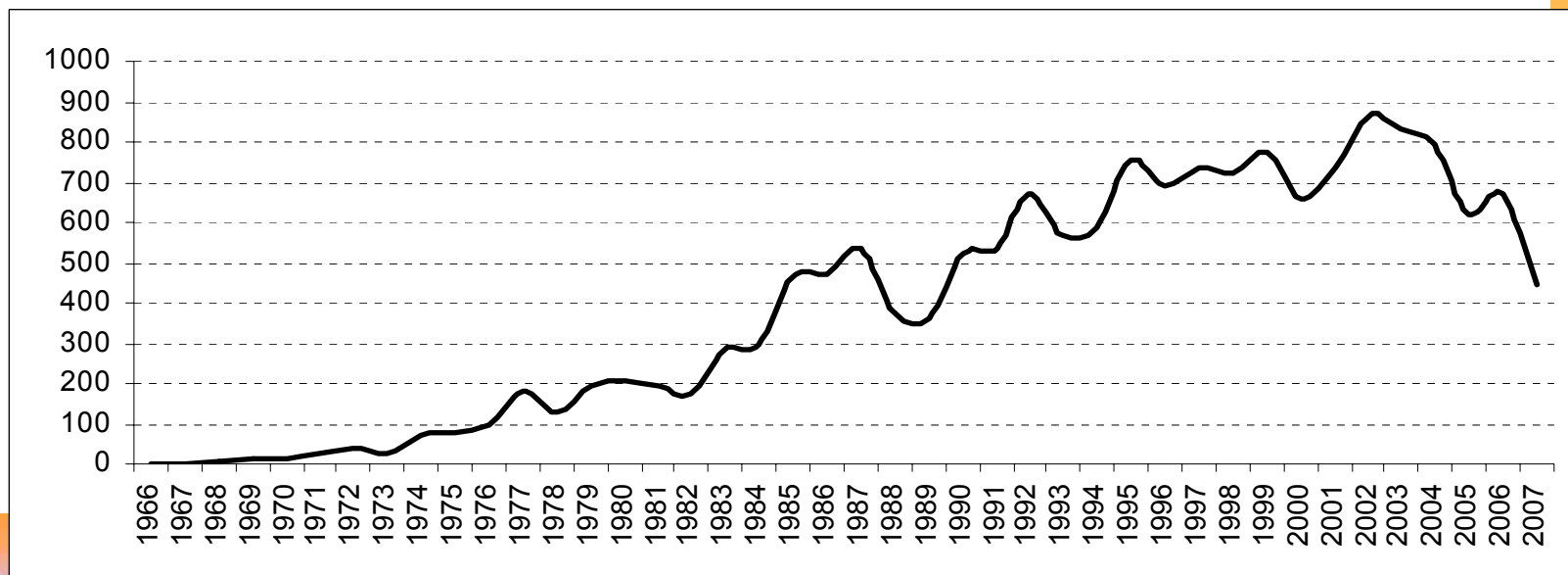
1979

Goi mailako euskarazko produkzioa

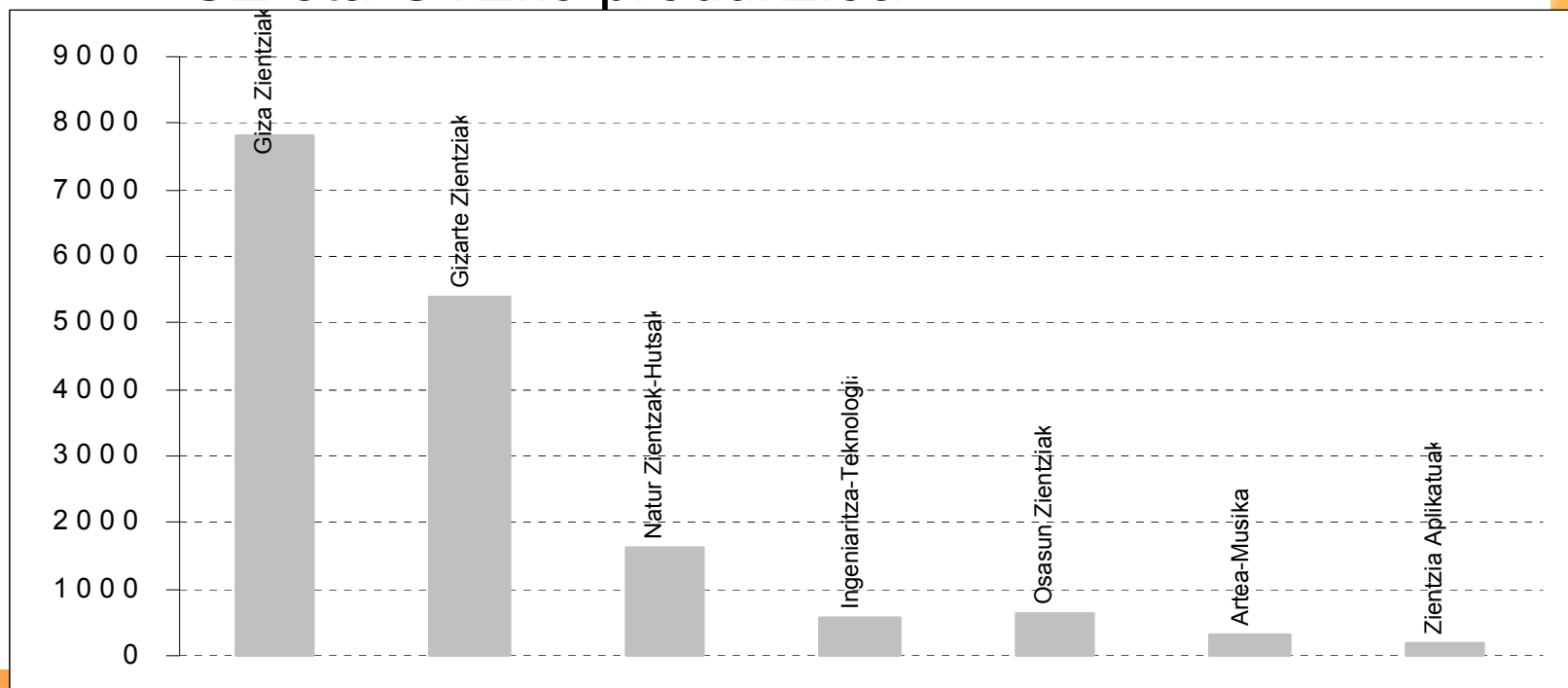
- **Produkzio normalizatua:**
 - idatzia delako
 - gehiena aldizkarietan argitaratzen delako
 - lege bibliometrikoak betetzen dituelako

Artikuluak	10.314
HAA	3.986
Liburuak	1.529
Tesiak	322
Guzt.	16.602

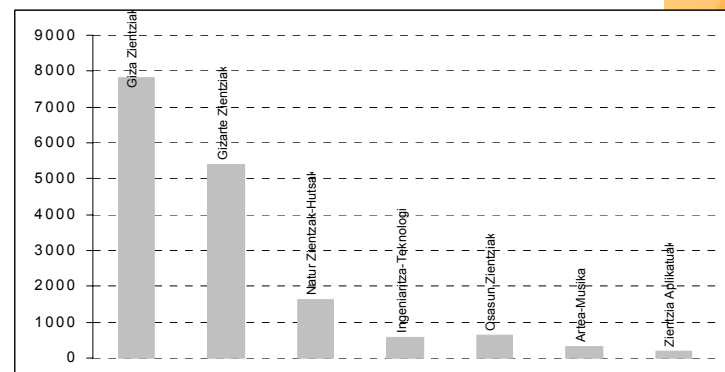
Goi mailako euskarazko produkzioa

- Ezaugarri bereizgarriak
 - GZ eta GTZko produkzioa

Goi mailako euskarazko produkzioa

- Ezaugarri bereizgarriak
 - GZ eta GTZko produkzioa

- Egileen arteko lankidetzeta txikia
- Azpiegitura: euskal kulturgintza

Ezaugarri bereizgarrien eragileak

- Ebaluazio sistema
- Finantzazio sistema
 - Euskarazko prod. zientifikoa: hizkuntza politikatik
 - Zientzia eta Teknologia sistema: politika zientifiko eta industrialetik

Oraina zinezko aukera

- Hizkera berezitua badago
- Azpiegitura badago
 - Aldizkari, argitaletxe, erakunde eta abar
- Unibertsitatean euskara txertatu da
- Euskararen erabilera sinbolikoak baztertu dira

1923

Einstein'en ustariak

I

Einstein'en Ortzeatzazko bururaketa berriak zer esan asko eman du ortziztilarien artean. Gu ortziztilariak izan, ez arren (ezta antzik ere) zerbait esatera beartu gera, ez arren ustariak (teorias) ontzat ala txarizat emateko, aien berri euskeraz axal-axaletik emateko baizik.

Euskeraz esan dugu, or doa, gaizki egiñak barkatu ta obeak asmatu.

◆ ◆ ◆

Galileo'ren esaria azaldu dezagun aurretik (1). Galileo'k dio: Igindar-arauak (leyes mecánicas) eraketaren (sistemaren) igi-egokerarekin zer ikusi ez dute, igitzea zuzenkakoa ta berdina danean.

Au uler-erraza dala argi ta garbi ikusiko dugu ondorengo adibide auctan.

Bultzi bat bai dabil. Itxi ditzagun beroben leioak, kurpillak ibillian batere kraketa ta otsik ateratzen ez dutela ayyer

2009

Albert Einstein

ERLATIBITATEAREN TEORIA,
EINSTEINEK BERAK AZALDUA

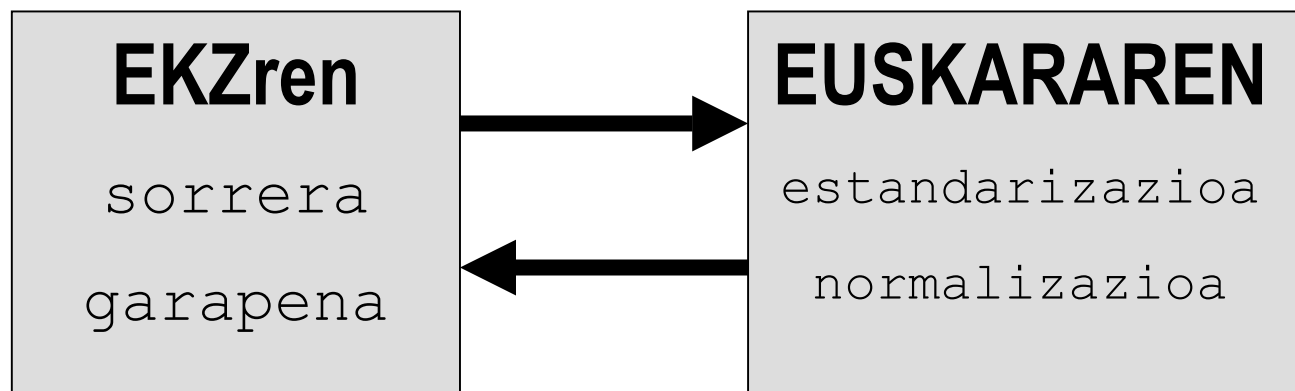
Hizultzailea: Jose Ramon Elzebarria

Liburuxka honen helburua erlatibitatearen teoriari buruzko ideia ahalik eta zehatzena ematea da, fisika teorikoaren tresna matematikoak menderatu ez arren ikuspuntu zientifiko edo filosofiko orokorretik teoria horrekiko interesa duten pertsonengan pentsatuz. Testuaren irakurketarako, nahitaezkoa da batxilergoko formazioa izatea, gutxi gorabehera, baita irakurtearen aldetik pazientzia eta borondatea ere, liburuxka laburra izan arren.

Komunitate Zientifiko Euskalduna

- Estandarizazio eta normalizazioaren ondorio eta ekarpena

Komunitate Zientifiko Euskalduna

Topagunea: euskara

Aditu desberdinak batera

Komunitate Zientifiko Euskalduna

Topagunea: euskara

Aditu desberdinak batera

Hizkuntzaren zabalpena, unibertsitatean

Psikologo

Historialari

Hizkuntzalari

Fisikari

biologo

matematikari

...